

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 8 februari 2018
Ons kenmerk 6/3.10/2018000276
Behandeld door de heer B.F. Potjer (0592) 36 53 95
Onderwerp: Afdoening toegezegd in de vergadering van de Statencommissie FBCE
van 8 november 2017

Geachte voorzitter/leden,

Wij stellen u voor om een aantal aanpassingen in de monitoring en rapportage over de Investeringsagenda naar uw wensen door te voeren. Aanleiding daarvoor is de inhoudelijke reflectie op de Investeringsagenda die wij in het najaar van 2017 met u bespraken. Met deze brief geven wij invulling aan de toezegging om nader terug te komen op de bevindingen.

De Voortgangsrapportage Investeringsagenda, najaar 2017 (gevoegd bij de Begrotingsstukken 2017), bevat een paragraaf Inhoudelijke reflectie. Die reflectie is de weergave van het advies dat wij als een soort tussenstand hebben laten opstellen. Over de tussenstand hebben wij eerder in september 2017 een informatiebijeenkomst voor uw Saten georganiseerd. De reflectie bevat naast een beoordeling van de stand van zaken ook adviezen over het proces van de Investeringsagenda en de wijze van rapporteren.

De inhoudelijke reflectie, de discussie bij de informatiebijeenkomst en de bespreking in uw Statencommissie liet een aantal verbeterpunten zien. Deze verbeterpunten hebben wij concreet vertaald in deze aanpassingen, die wij u hierbij voorleggen. Wij onderscheiden daarbij drie aspecten: de vorm en het tijdstip van de rapportage, de inhoud van de rapportage en het proces van de Investeringsagenda.

De vorm en het tijdstip van de rapportage over de Investeringsagenda

Wij hebben gemerkt dat u over het algemeen tevreden bent over de vorm van de rapportage. U gaf aan behoefte te hebben aan een tijdige, transparante terugkoppeling over de Investeringsagenda als geheel en zodanige organisatie dat een zinvolle zelfstandige bespreking daarvan mogelijk is.

Bij het instellen van de Investeringsagenda hebt u aangegeven tweemaal jaarlijks (bij de Voorjaarsnota en de Begroting) een rapportage te verwachten. Die rapportagevorm en frequentie waren toen gekozen vanuit de gedachte van bijzondere sturing in een beperkte uitvoeringsperiode met een kleiner budget. Inmiddels is het budget ruim verdubbeld en zijn onze rapportage- en informatiemogelijkheden via de planning en control-(P&C-)cyclus verbeterd.

Wat betreft vorm en tijdstip stellen wij de volgende aanpassingen voor:

1. de Investeringsagenda als geheel wordt nog meer ingebed in de P&C-cyclus. Dat wil zeggen dat wij in de Bestuursrapportages en de Jaarrekening een (eerste) inhoudelijke paragraaf over de Investeringsagenda opnemen, met alle resultaten (investeringsprojecten);
2. in het verlengde van de Jaarrekening wordt daarnaast een uitgebreidere, zelfstandige rapportage over de Investeringsagenda aan u voorgelegd, zodanig tijdig dat eventuele bespreking gebruikt kan worden bij de voorbereiding van de Voorjaarsnota.

Door deze aanpassingen vergroten wij naar onze mening de transparantie over en de overzichtelijkheid van een van onze belangrijke politieke instrumenten. Tegelijkertijd koppelen wij het meer aan onze verantwoordingsinstrumenten en verminderen wij de rapportagedruk van onze organisatie en de mogelijke informatiedruk die u ervaart.

Dat leidt dan tot het volgende beeld bij de diverse P&C-producten:

- **Voorjaarsnota:** geen stand van zaken meer; hooguit mogelijke nieuwe projecten;
- **Begroting:** in de Nota van Aanbieding en Begroting geen uitgebreide stand van zaken; wel een samenvatting van het speerpunt en de beschrijving van eventuele nieuwe projecten. In de Begroting een aparte 1^e paragraaf met een samenvatting van de resultaten van de Investeringsagenda;
- **Bestuursrapportages:** een aparte 1^e paragraaf net als nu, met een financiële tabel en daarin verwerkt de aanduiding van de afwijking;
- **Jaarrekening:** een financiële tabel, zoals nu bestaat, aangevuld met een bijlage met de realisatie in hoofdlijnen: stand van zaken, resultaten, en financiële realisatie (zie hiervoor als voorbeeld bijlage 1);
- **afzonderlijke Voortgangsrapportage:** de volledige factsheets/ rapportagekaarten (zie hiervoor als voorbeeld bijlage 2), met een samenvatting en conclusies. Separaat naar uw Staten (in februari).

De inhoud van de rapportages

Bij de bespreking van de rapportages hebt u aangegeven dat u in het bijzonder geïnformeerd wil worden over het doelbereik, eventuele knelpunten en oplossingsrichtingen, de financiële voortgang en het gerealiseerde multipliereffect. Met name is gewezen op het weergeven van daadwerkelijke realisatie van specifieke (deel-)projecten in het veld en de mate waarin het lukt om de cofinancieringsfactor te realiseren. De inhoudelijke reflectie hebt u en ons geleerd dat onze huidige vorm van rapportage daarvoor te weinig gebundelde informatie verschaft; die informatie werd en wordt overigens wel in specifieke voortgangsbrieven per project verstrekt.

Wat betreft de inhoud stellen wij de volgende aanpassingen voor:

1. in de jaarlijkse rapportage aan uw Staten wordt een eenduidige presentatie per project gemaakt. Een samenvatting daarvan wordt ook ingepast in de Jaar-rekening. In die presentatie wordt de stand van zaken gepresenteerd op het punt van financiële en inhoudelijke realisatie, inclusief de daadwerkelijke realisatie van projecten en cofinanciering. Daardoor komt een betere systematische monitoring tot stand;
2. wij kiezen hiervoor de vorm van factsheets, zoals die ook bij de laatste rapportage zijn gebruikt, ingepast in de presentatiesystematiek die u kent vanuit de Jaar-rekening (zie hiervoor bijlage 2);
3. de gebundelde factsheets zullen worden aangevuld met een samenvattende, inhoudelijke en financiële verantwoording over de Investeringsagenda als geheel. Dat betekent dat wij de tot nu toe gebruikte uitvoeringsmonitor niet doorzetten. Het gaf u en ons niet de informatie die u aangaf nodig te hebben. Wij betrekken overigens de Investeringsagenda wel bij onze verbeteringslag van het Risicomanagement.

Het proces van de Investeringsagenda

In de inhoudelijke reflectie is geconstateerd dat de Investeringsagenda van een voorbereidende en regelende fase voor het merendeel van de projecten terechtgekomen is in de uitvoerende fase. Dat betekent ook een andere rol voor de provincie.

Wij erkennen dat en zien dat onze aandacht ook meer gaat van aanjagen naar het slechten van barrières in de uitvoering. In de huidige praktijk hebben de portefeuillehouders uit ons college regelmatig overleg met partners in de projecten, waaronder ook gemeenten. Daarbij is telkens aan de orde op welke wijze de meeste voortgang en betrokkenheid kunnen worden gerealiseerd. Ieder investeringsproject heeft daarvoor zijn eigen werkwijze en structuur. Wij bespreken ook gezamenlijk de voortgang en eventuele knelpunten bij onze werkbezoeken en het reguliere overleg met de Vereniging van Drentse gemeenten.

In de praktijk blijkt vaak dat met maatwerk bij de uitvoering de partners meer gelegenheid hebben een bijdrage te leveren en dat ook doen.

In de reflectie is aangegeven dat wij met de Investeringsagenda een aantal innovatieve projecten hebben ontwikkeld. Drenthe is op veel gebieden een voorloper. De uitdaging is vooral om die voorsprong te behouden en te vergroten en dat ook uit te dragen. Dat doen wij en wij zullen dat bij gepaste gelegenheid intensiveren. Daarbij moeten wij wel bedenken dat voorlopers ook de eersten zijn die een pad verkennen, met de gebruikelijke obstakels. Dat kost tijd en energie.

In het kader van het doelbereik is indertijd in de Nota van Aanbieding bij de Begroting 2015 een aantal zogeheten Kompas-elementen benoemd waarmee rekening gehouden moet worden bij het vaststellen van de projecten. Dat hebben u en wij impliciet en soms expliciet gedaan bij de keuze en vaststelling van de diverse projecten. In de inhoudelijke reflectie is aangegeven dat over het feitelijk overall doelbereik op dit moment nog weinig te zeggen valt, omdat de projecten in de Investeringsagenda wel zijn uitgewerkt, maar nog niet zijn gerealiseerd. Niettemin achten wij het van belang daar consequent aandacht aan te besteden.

Wat betreft het proces stellen wij de volgende aanpassingen voor:

1. wij laten de Investeringsagenda eind dit jaar auditen met name op de realisatie met betrekking tot de Kompas- elementen;

2. bij eventuele nieuwe projecten besteden wij in het voorstel expliciet aandacht aan de Kompas-elementen;
3. bij de huidige projecten sturen wij zo mogelijk en zo nodig extra op de bijdrage aan de Kompas-elementen.

Ook zullen wij waar mogelijk de afstemming en onderlinge relaties tussen de projecten verbeteren, om de effectiviteit van de Investeringsagenda nog meer te verhogen.

Tot slot is terecht geconstateerd dat er een beperkte inzet van revolverend financieren is. Daar waar mogelijk hebben wij dat conform onze onderlinge spelregels wel ingezet, maar bij de meeste projecten hebben wij moeten vaststellen dat dat instrument niet voldoende effectief ingezet kan worden.

Wij willen graag uw instemming voor de genoemde aanpassingen en verbeteringen. Mocht u van oordeel zijn dat daarvoor een specifieke sessie nodig is, zijn wij daartoe vanzelfsprekend gaarne bereid.

In verband met de jaarkalender van P&C-producten hebben wij de aanpassingen al wel aangebracht, omdat u anders de effecten ervan pas in de loop van het jaar kunt zien. Dat betekent dat wij u binnenkort al een aparte Voortgangsrapportage nieuwe stijl over de Investeringsagenda toezenden en dat wij die ook in de Jaarrekening laten doorwerken. Wij streven daarmee naar goede informatievoorziening en willen daarmee niet uw oordeel over de wenselijkheid van de aanpassingen inperken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, wnd. secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):

1. voorbeeldtekst uit bijlage Jaarrekening
2. voorbeeldtekst uit Voortgangsrapportage km/coll.

Bijlage 1

Voorbeeldtekst uit bijlage Jaarrekening

Binnenstadfonds	
Inhoud project	<p>Het doel van het project is het geven van een impuls aan grote (economische) opgaven in de (krimpende) steden. Dit doel het door het aanjagen, helpen tot stand komen en faciliteren van de uitvoering van robuuste en toekomstbestendige binnenstadplannen in samenwerking met gemeenten en lokale ondernemers. Er is een aantal criteria waaraan deze plannen moeten voldoen, namelijk: aanpak leegstand, verminderen vierkante meters winkelaanbod, toekomstbestendig binnenstadplan met draagvlak. De meeste gemeenten nemen in hun plan een fonds op dat een transformatie in de binnenstad kan bewerkstelligen, door bijvoorbeeld gevelrenovatie, of andere aanlooproutes. Het geld wordt ook besteed aan het op gang brengen van groot-schalige projecten.</p> <p>De provincie heeft voor het project €13 miljoen gereserveerd vanuit de investeringsagenda voor zeven specifieke kernen. Dit zijn Assen, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Beilen (gemeente Midden Drenthe), Coevorden en Roden (gemeente Noordenveld). Er is sprake van een cofinancieringsvoorwaarde: elke euro van de provincie moet aangevuld worden met één euro van de gemeente en één van betrokken shareholders. De omvang van de problematiek verschilt per kernwinkelgebied, op basis van een inschatting van de opgaven en kosten is de verdeelsleutel over de verschillende kernen opgesteld. Andere Drentse gemeenten kunnen gebruik maken van het provinciale Herstructureringsfonds.</p>
Stand van zaken	Regeling is van kracht vanaf maart 2017. In 2017 hebben 3 gemeenten hun aanvraag ingediend (en is toegekend) de verwachting is dat de overige gemeenten in de loop van 2018 hun aanvraag indienen.
Behaalde resultaten	in 2017 zijn de bijdrages aan Emmen, Hoogeveen en Meppel toegekend. Deze steden hebben dus al een vastgesteld binnenstadplan met uitvoeringsparagraaf en voorzien in de gewenste cofinanciering. Daarmee is ook de eerste € 7 mln aan cofinanciering toegezegd, terwijl een evengrote bijdrage
Realisatie financiën	<p>Op 7 juni 2017 is voor de uitvoering van dit project € 13.000.000,-- beschikbaar gesteld. In de begroting werd dit verdeeld over de jaren:</p> <p>2017: 7 miljoen 2018: 4 miljoen 2019: 2 miljoen.</p> <p>Het budget voor 2017 is volledig besteed.</p>

Bijlage 2

Voorbeeldtekst uit Voortgangsrapportage

Binnenstadfonds	
Inhoud project	<p>Het doel van het project is het geven van een impuls aan grote (economische) opgaven in de (krimpende) steden. Dit doel het door het aanjagen, helpen tot stand komen en faciliteren van de uitvoering van robuuste en toekomstbestendige binnenstadplannen in samenwerking met gemeenten en lokale ondernemers. Er is een aantal criteria waaraan deze plannen moeten voldoen, namelijk: aanpak leegstand, verminderen vierkante meters winkelaanbod, toekomstbestendig binnenstadplan met draagvlak. De meeste gemeenten nemen in hun plan een fonds op dat een transformatie in de binnenstad kan bewerkstelligen, door bijvoorbeeld gevelrenovatie, of andere aanlooproutes. Het geld wordt ook besteed aan het op gang brengen van grootschalige projecten.</p> <p>De provincie heeft voor het project €13 miljoen gereserveerd vanuit de investeringsagenda voor zeven specifieke kernen. Dit zijn Assen, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Beilen (gemeente Midden Drenthe), Coevorden en Roden (gemeente Noordenveld). Er is sprake van een cofinancieringsvoorwaarde: elke euro van de provincie moet aangevuld worden met één euro van de gemeente en één van betrokken shareholders. De omvang van de problematiek verschilt per kernwinkelgebied, op basis van een inschatting van de opgaven en kosten is de verdeelsleutel over de verschillende kernen opgesteld. Andere Drentse gemeenten kunnen gebruik maken van het provinciale Herstructureringsfonds.</p>
Stand van zaken	<p>Regeling is van kracht vanaf maart 2017. In 2017 hebben 3 gemeenten hun aanvraag ingediend (en is toegekend) de verwachting is dat de overige gemeenten in de loop van 2018 hun aanvraag indienen.</p>
Stakeholders en rol provincie	<p>Vanuit het proces om tot een retailagenda te komen in 2016 en de motie Binnenstadfonds in 2016 bij de voorjaarsnota werd geconstateerd dat de problemen van de Drentse binnensteden vragen om een actieve houding van de provincie. Daarbij hebben Hoogeveen, Emmen, Meppel, Assen en Coevorden de provincie ook verzocht een Binnenstadfonds in te stellen. De provincie heeft echter geen regie- of initiatiefrol in dit project. De provincie geeft een impuls aan ontwikkeling in de binnenstad en kijkt mee met plannen, inspireert en zet haar netwerk in. Gemeenten hebben de regie. Er ligt een verbinding met de bouwsteen 'sterke steden' uit de omgevingsvisie.</p>
Investeringen totaal en provincie	<p>De provincie investeert €13 miljoen in dit project. De provinciale bijdrage kan maximaal 33% van de projectkosten bedragen. Overig bedrag moet worden bijgelegd door de gemeente in combinatie met derden. Voor Assen en Emmen is €3 miljoen vanuit de provincie beschikbaar gesteld, voor Hoogeveen en Meppel €2 miljoen, voor Coevorden €1,5 miljoen en voor Midden Drenthe en Roden €7,5 ton. In totaal wordt er dus €39 miljoen in de 7 Drentse binnensteden geïnvesteerd. 10% van de provinciale financiering mag ingezet worden voor planvorming. De regeling heeft een looptijd tot en met 1 september 2019 waarbij uitvoering en realisatie een langere doorloop kennen.</p>
Beoogde doelen en doelbereik	<p>Beoogd wordt met het plan bij te dragen aan aantrekkelijke binnensteden met een goed vestigingsklimaat, met werkgelegenheid, bereikbaarheid en sociale cohesie. Er is al een aantal successen te benoemen: in Meppel is het fonds onder andere aangewend voor de inrichting van de buitenruimte rondom de oude V&D waar de eigenaar een bioscoop van maakt. In Hoogeveen heeft de herstructurering van de Tamboerpassage een impuls gekregen. In Emmen wordt de centrumvisie versneld uitgevoerd, in Coevorden leidt het instellen van het provinciaal fonds tot het vrijmaken van een gemeentelijk bijdrage om te investeren in de binnenstad.</p>
Behaalde resultaten	<p>in 2017 zijn de bijdrages aan Emmen, Hoogeveen en Meppel toegekend. Deze steden hebben dus al een vastgesteld binnenstadplan met uitvoeringsparagraaf en voorzien in de gewenst cofinanciering. Daarmee is ook de eerste € 7 mln aan cofinanciering toegezegd, terwijl een evengrote bijdrage</p>
Realisatie financiën	<p>Op 7 juni 2017 is voor de uitvoering van dit project € 13.000.000,- beschikbaar gesteld. In de begroting werd dit verdeeld over de jaren: 2017: 7 miljoen 2018: 4 miljoen 2019: 2 miljoen.</p>
Aandachtspunten	<p>Het budget voor 2017 is volledig besteed.</p> <p>Er zijn de volgende aandachtspunten gesignaleerd: • Het blijkt ingewikkeld om de investering van private partijen duidelijk inzichtelijk te maken, de eerste aanvragen hebben wel duidelijkheid geboden over de wijze waarop deze cofinanciering verankerd kan zijn, de ervaringen worden dan ook gedeeld met de nog resterende aanvragers. • Voor het fonds opereert de provincie in een complex krachtenveld met op lokaal niveau sterke lokale belangen, door daar bewust van te zijn en ook het bestuurlijk overleg te benutten blijft dit wel werkbaar. • Voor sommige gebieden zijn de opgaven nog niet goed gedefinieerd.</p>